

Danuta Miłaszewicz

Uniwersytet Szczeciński, dmlasz@wneiz.pl

Ocena jakości rządu i dostarczania wybranych dóbr publicznych w Polsce w ujęciu regionalnym

Streszczenie: Możliwości rozwoju regionalnych gospodarek i społeczności oraz osiągnięty przez nie poziom życia uzależnione są od sprawnego działania samorządów i jakości sprawowanych przez nie rządów. Celem artykułu jest porównanie ocen jakości rządu w polskich regionach (NUTS 2) z przestrzennym zróżnicowaniem dostępności do podstawowych dóbr publicznych (edukacji, opieki zdrowotnej, bezpieczeństwa). Analizy jakości rządu dokonano na podstawie wskaźników jakości sprawowania władzy w regionach Europy. Badanie dostępności do podstawowych dóbr publicznych w polskich regionach oparto na wybranych wskaźnikach charakteryzujących ilościowe wyniki realizacji zadań publicznych w dziedzinie edukacji, ochrony zdrowia i bezpieczeństwa. Analiza wykazała, że warunki życia w polskich regionach są zróżnicowane nie tylko z powodu dysproporcji w poziomie PKB per capita oraz ilości dostarczanych przez władze regionalne dóbr publicznych, lecz także z powodu znacznych różnic jakości sprawowanej władzy w regionach.

Słowa kluczowe: jakość rządu, dobra publiczne, polskie województwa

JEL: H00, H75

1. Wprowadzenie

W literaturze ekonomicznej określenia *państwo* i *sektor publiczny* często stosowane są zamiennie (Stiglitz, 2004; Buchanan, Musgrave, 2005), a anglojęzyczne *government* tłumaczone jest jako 'rząd, państwo, władza' i w takim znaczeniu używane jako synonim organów państwa wszystkich szczebli władzy i administracji publicznej (Afonso, Schuknecht, Tanzi, 2006).

We współczesnych gospodarkach sektor publiczny pełni uzupełniającą w stosunku do sektora prywatnego, ważną rolę polegającą na zapewnianiu określonej struktury dóbr publicznych dla społeczeństwa. W procesie tym jednostki samorządu terytorialnego (JST), stanowiąc zdecentralizowaną formę władzy publicznej oraz jeden z organów państwa i administracji publicznej (Lis, 2012), reprezentują odmienny punkt widzenia niż organy administracji centralnej, które zorganizowane w hierarchiczną strukturę gwarantują realizację interesu ogólnokrajowego. JST mają identyfikować lokalny i regionalny punkt widzenia (Kisiel, 2015: 13), dlatego podstawowym ich celem jest zapewnienie jak najlepszych warunków dla rozwoju społeczności lokalnej. Oceniając rozwój z punktu widzenia mieszkańca, ważna jest nie tylko ilość realizowanych przez JST zadań oraz dostarczanych dóbr publicznych. Ważna jest także ocena zadań publicznych z punktu widzenia sprawności i jakości ich wykonywania. Zatem istotnym polem oceny dokonań władz regionalnych powinna być także bezstronność, skuteczność i nieskorumpowanie w trakcie dostarczania dóbr publicznych, świadczące o jakości sprawowanej władzy w regionie. W artykule postawiono hipotezę, że jakość rządu w regionach przekłada się na dostępność dóbr publicznych dla obywateli, ponieważ ta ostatnia nie może być analizowana jedynie w ilościowym ujęciu.

Celem artykułu jest porównanie jakości rządu (*Quality of Government – QoG*) w polskich regionach (NUTS 2) z ilościowym przestrzennym zróżnicowaniem dostępności do podstawowych dóbr publicznych – edukacji, opieki zdrowotnej, ochrony policji. Analizę oceny jakości rządu dokonano na podstawie wskaźników jakości sprawowania władzy w regionach Europy opracowanych przez Instytut Jakości Rządu Uniwersytetu w Göteborgu w 2013 roku. Analizę dostępności do podstawowych dóbr publicznych i jej zróżnicowanie w polskich regionach oparto na wybranych wskaźnikach ilościowych charakteryzujących realizację zadań publicznych w dziedzinie edukacji, ochrony zdrowia i bezpieczeństwa w 2013 roku, opracowanych na podstawie danych GUS.

2. Zadania jednostek samorządu terytorialnego w Polsce

Warunki dla rozwoju społeczności lokalnych i regionalnych tworzone są przez sektor publiczny w trakcie realizowanych przez jednostki tego sektora zadań publicznych. Zadania publiczne rozumiane mogą być jako „przejęte przez państwo zaspokajanie zbiorowych i indywidualnych potrzeb człowieka, wynikających ze współżycia ludzi w społecznościach” (Fundowicz, 2009: 154). Środkami realizacji tych potrzeb są dobra publiczne dostarczane obywatelom, a zapewnienie ciągłości i trwałości dostępu do nich spoczywa na administracji publicznej – rządowej i samorządowej. Podział administracji publicznej na te dwa poziomy odzwierciedla się także w zakresie i rodzaju zadań publicznych przypisywanych, konstytucyjnie i ustawowo, organom rządowym i JTS.

JTS nie mają suwerennych zadań publicznych. Konstytucja RP przyznaje im kompetencje do wykonywania zadań publicznych (Konstytucja RP, 1997):

- 1) niezastrzeżonych konstytucyjnie i ustawowo dla administracji centralnej (art. 163),
- 2) polegających na zaspokojeniu zbiorowych potrzeb społeczności lokalnych (art. 199 ust. 1),
- 3) zleconych w drodze ustawy, jeżeli wynika to z uzasadnionych potrzeb państwa (art. 166 ust. 2).

Zadania JST dzielone są na zlecone i własne. Zadania zlecone wykonywane przez JST, w imieniu i na rzecz zlecającego, służą zaspokojeniu potrzeb zbiorowych całego społeczeństwa zorganizowanego w państwo. Są to zadania z zakresu administracji rządowej przekazane na mocy ustaw lub powierzone JTS na drodze porozumienia. Zadania publiczne o charakterze lokalnym czy regionalnym, służące zaspokojeniu potrzeb wspólnoty samorządowej, są natomiast wykonywane przez JTS jako ich zadania własne. Te zadania publiczne mogłyby być zbyt uciążliwe do wykonywania przez organy państwowe, koordynowane na poziomie krajowym. JST mogą realizować je sprawniej i efektywniej, gdyż „[...] z uwagi na bezpośredni i żywy kontakt z potrzebami społeczności lokalnych potrafią trafniej zdiagnozować ich potrzeby, możliwości realizacji oraz elastyczniej reagować w przypadku zaistnienia wydarzeń uzasadniających ich modyfikację” (Lis, 2012: 164).

Zakres zadań publicznych różnych szczebli JST, niezastrzeżonych ustawami na rzecz organów administracji rządowej, wskazują odrębnie trzy ustawy ustrojowe:

- 1) o samorządzie gminnym (UOSG) (Ustawa, 1990);
- 2) o samorządzie powiatowym (UOSP) (Ustawa, 1998a);
- 3) o samorządzie wojewódzkim (UOSW) (Ustawa, 1998b).

Przydzielone w drodze wymienionych wyżej ustaw zadania własne JST wykonują we własnym imieniu, na własną odpowiedzialność, w ogólnie pojętym interesie lokalnym, a także samodzielnie je finansują (Kończakowski, Ratajczak, 2010: 23). Są to zadania o charakterze administracyjnym (związane z urzędową obsługą społeczności lokalnej), technicznym (związane z funkcjonującą infrastrukturą techniczną) oraz społecznym (Cibor, 2014: 4).

Wśród 20 obszarów wszystkich zadań gmin wymienionych w art. 7 UOSG oraz 23 obszarów zadań ponadgminnych określonych w art. 4 UOSP, a wykonywanych przez powiaty, do podstawowych obszarów zadań własnych JTS o charakterze społecznym zaliczyć należy świadczenie usług o charakterze lokalnym w zakresie promocji i ochrony zdrowia, pomocy społecznej, edukacji publicznej, kultury oraz kultury fizycznej i turystyki, a także porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ładu przestrzennego i ekologicznego. Publiczne zadania społeczne o charakterze regionalnym wykonują natomiast samorządy województw. Z art. 11 i 14 UOSW wynika, że wśród nich znajdują się zadania z zakresu promocji i ochrony zdrowia, pomocy społecznej, edukacji publicznej, bezpieczeństwa publicznego (utrzymanie i rozbudowa infrastruktury społecznej, podnoszenie poziomu wykształcenia obywateli), kultury (wspieranie rozwoju kultury oraz sprawowanie opieki nad dziedzictwem kulturowym i jego racjonalne wykorzystywanie) oraz ładu przestrzennego (jego kształtowanie i utrzymanie) i ekologicznego (racjonalne korzystanie z zasobów przyrody oraz kształtowanie środowiska naturalnego, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju).

3. Koncepcja jakości rządu i jej wymiary

Jakość rządu odnosi się do pożądanego charakteru sprawowania władzy publicznej (Agnafors, 2013). Początkowo wraz z innymi koncepcjami (dobre rządzenie oraz sprawność państwa) zostały wykorzystane do oceny krajów rozwijających się przez Międzynarodowy Fundusz Walutowy, Bank Światowy czy Organizację Narodów Zjednoczonych. Obecnie koncepcja QoG wykorzystywana jest do oceny sprawowanej władzy we wszystkich krajach, także rozwiniętych, oraz do oceny władz regionalnych. Pomimo tego, że termin *jakość rządu* jest często promowanym i używanym pojęciem ujmowanym w różne definicje, nie uzyskano pełnego konsensusu, co składa się na QoG.

Wypracowana na przestrzeni wielu lat koncepcja QoG jest propozycją, w której dostrzegane są różne istotne wymiary. Według L. Tomini koncepcję QoG tworzą cztery wymiary: bezstronność, efektywność, odpowiedzialność i wrażliwość (Tomini, 2011). Zdaniem B. Halleröda, H. Ekbranda i D. Gordona należy wyróżnić pięć aspektów QoG: demokracja i reprezentacja, prawa człowieka, praworządność, efektywność oraz transparentność i odpowiedzialność (Halleröd, Ekbrand, Gordon, 2014).

Natomiast B. Rothstein i M. Tannenberg wskazują, że na QoG składają się: praworządność, jakość służby cywilnej oraz skuteczność agencji rządowych odpowiedzialnych za wdrażanie polityki publicznej (Rothstein, Tannenberg, 2015).

Według B. Rothsteina i J. Teorella, QoG odnosi się do wykonywania władzy publicznej i powinna być definiowana jako bezstronność instytucji, które tę władzę sprawują (Rothstein, Teorell, 2008; Rothstein, 2014). W literaturze przedmiotu termin *jakość rządu* wykorzystywany jest zatem do streszczenia koncepcji rządu, który jest bezstronny, skuteczny i nieskorumpowany (Rothstein, Teorell, 2012: 6–26; Färdigh, 2012). W literaturze tej wskazuje się także, że QoG jest głównym wyznacznikiem wielu zmiennych związanych z dobrobytem, a koncepcja QoG oferuje wyjaśnienie, dlaczego warunki życia w krajach i regionach mogą się znacznie różnić, pomimo tego, że charakteryzują się one zbliżonym lub tym samym poziomem PKB *per capita* (Halleröd, Ekbrand, Gordon, 2014). Podkreśla się w niej także, że mniejsze znaczenie ma to, co sprawujący władzę zapewniają, a większe, jak realizują swoją politykę (Holmberg, Rothstein, Nasiritousi, 2009).

4. Metodyka badań

Ocenę jakości rządów regionalnych oparto na przedstawionych przez Instytut Jakości Rządu Uniwersytetu w Göteborgu wskaźnikach opracowanych na podstawie wyników ankiety składającej się z 16 pytań¹. Przeprowadzone przez ten Instytut wywiady miały na celu poznanie poglądów i doświadczeń przeciętnych obywateli związanych z odbiorem usług publicznych pod względem jakości, bezstronności oraz występowania zjawiska korupcji. Wykorzystując definicję QoG zaproponowaną przez B. Rothsteina i J. Teorella, za reprezentatywne uznano: obszar edukacji, opieki zdrowotnej oraz egzekwowania prawa. Zarządzanie bowiem tymi dobrami publicznymi i ich finansowanie spoczywa z reguły na władzach lokalnych (Charron, Dijkstra, Lapuente, 2014). Przeprowadzone w 2013 roku badania były drugą próbą oceny jakości rządu w regionach Europy, a objęto nimi 236 regionów z 28 krajów Unii Europejskiej i dwóch państw akcesyjnych Turcji i Serbii oraz 6 regionów Ukrainy. Odpowiedzi na pytania ankiety posłużyły, po dokonaniu ich agregacji i standaryzacji, do stworzenia 16 wskaźników częściowych. Na potrzeby

¹ Udzielane odpowiedzi respondentów na zadane w ankiecie pytania mierzone były głównie metodą Likerta pozwalającą na ocenę nastawienia i przekonań respondentów w odniesieniu do jakości, bezstronności i występowania korupcji w odniesieniu do mediów, publicznej edukacji, opieki zdrowotnej i egzekwowania prawa. W pytaniach ankietowych zastosowano ilościową skalę porządkową z 10- i 4-stopniową skalą odpowiedzi. Tylko w jednym z pytań zastosowano dychotomiczną skalę nominalną (tak/nie). Uzyskane wyniki odpowiedzi zagregowano i poddano standaryzacji. Powstałe w ten sposób wartości wskaźników częściowych przyjęły poziom od +3 do -3. Szerszy opis metodyki badań znajduje się w: Charron, Dijkstra, Lapuente, 2014.

artykułu wykorzystano 12 wskaźników, dzieląc je na trzy grupy charakteryzujące QoG w dostarczaniu trzech analizowanych dóbr publicznych:

- 1) publiczną edukację – cztery częściowe wskaźniki: jakość edukacji publicznej, bezstronność w edukacji publicznej, równe traktowanie w edukacji publicznej, postrzeganie korupcji w edukacji;
- 2) publiczną opiekę zdrowotną – cztery częściowe wskaźniki: jakość publicznej opieki zdrowotnej, bezstronność w opiece zdrowotnej, równe traktowanie w opiece zdrowotnej, postrzeganie korupcji w opiece zdrowotnej,
- 3) egzekwowanie prawa – cztery częściowe wskaźniki: jakość egzekwowania prawa przez policję, bezstronność w egzekwowaniu prawa przez policję, równe traktowanie przez policję, postrzeganie korupcji w policji.

Uznając, że każdy z czterech częściowych wskaźników określających dostarczanie wybranego dobra publicznego jest tak samo ważny, obliczono na ich podstawie, jako średnie arytmetyczne, zbiorcze wskaźniki określające jakość rządu regionalnego w: publicznej edukacji (QoGe), publicznej ochronie zdrowia (QoGz) i egzekwowaniu prawa (ochrona policji) (QoGep) dla każdego województwa.

W celu ilościowego określenia dostępności mieszkańców regionów do analizowanych dóbr publicznych wykorzystano, spośród danych GUS, wybrane informacje² i na ich podstawie ustalono dla każdego województwa wskaźniki dla:

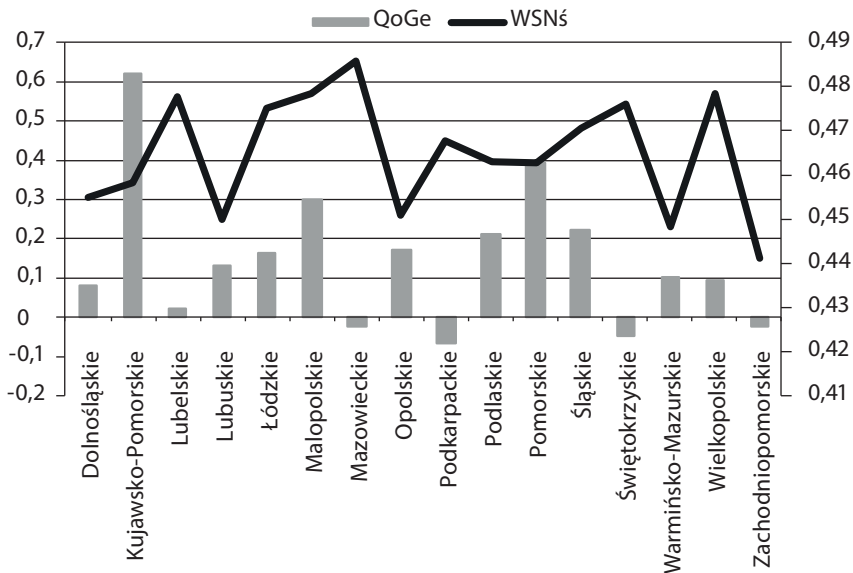
- 1) publicznej edukacji: uśredniony współczynnik skolaryzacji netto na wszystkich poziomach nauczania (WSNŚ) jako średnią arytmetyczną wskaźników skolaryzacji netto w szkołach podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych i policealnych;
- 2) opieki zdrowotnej: liczby lekarzy na 10 tys. mieszkańców (WOZL) oraz wskaźnik liczby łóżek szpitalnych na 10 tys. mieszkańców (WOZŁ);
- 3) ochrony przez policję: wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw przez policję (WWP).

Do ukazania regionalnego zróżnicowania jakości rządu i dostępności do wybranych dóbr publicznych wykorzystano analizę statystyczną opartą na miarach położenia klasycznych (wartości min i max, średnia) i pozycyjnych (kwartyle) oraz miarach dyspersji (rozstęp i rozstęp ćwiartkowy, odchylenie standardowe) i asymetrii (współczynnik skośności).

² Wykorzystano dane z: GUS 2015a; GUS 2015b.

5. Wyniki analizy dostępności wybranych dóbr publicznych

Aby umożliwić porównanie jakości regionalnych rządów w publicznej edukacji, opiece zdrowotnej i egzekwowaniu prawa z wybranymi wskaźnikami ilościowymi charakteryzującymi dostarczanie tych dóbr publicznych, przedstawiono obliczone wartości wskaźników na rys. 1–3. W tabeli 1 zaprezentowano natomiast statystyczne miary zgodności i zróżnicowania badanych regionów pod względem analizowanych wskaźników.

Rysunek 1. Wartości ocen QoGe i WSNs w polskich regionach

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników analizy

W obszarze edukacji publicznej widoczne jest niewielkie zróżnicowanie wskaźnika WSNs i bardzo duże wskaźnika QoGe dla badanych województw (rys. 1). W ilościowej ocenie dostarczania edukacji publicznej regiony te są względnie podobne (tab. 1 cz. A) – różnica między województwem zachodniopomorskim (min WSNs) a mazowieckim (max WSNs) wynosi jedynie 9,6% wartości średniej WSNs dla wszystkich regionów, a oceny dla 50% środkowych województw (tworzących drugi i trzeci kwartył) znajdują się blisko wartości środkowej WSNs (rozstęp ćwiartkowy wynosi niecałe 5% mediany). Najniższą oceną jakości rządu w edukacji publicznej charakteryzuje się województwo podkarpackie, najwyższą – kujawsko-pomorskie, a różnica QoGe między tymi regionami wynosi ponad

460% średniej wartości QoGe wszystkich regionów. Także oceny jakości rządu w edukacji 50% środkowych województw różnią się bardzo od wartości środkowej – rozstęp kwartyłowy QoGe wynosi ok. 150% wartości mediany. Duża dodatnia wartość współczynnika skośności świadczy o tym, że w analizowanych regionach dominują oceny jakości rządu w edukacji niższe niż wartość przeciętna QoGe dla wszystkich województw.

Tabela 1. Zróżnicowanie ocen jakości rządu i wskaźników ilościowych dostępności do podstawowych dóbr publicznych w polskich regionach

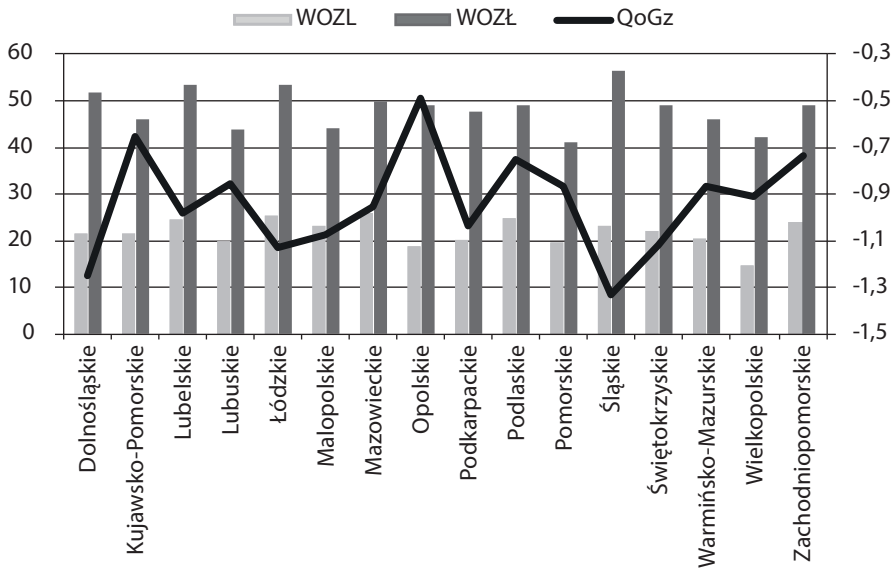
Miary	A. Edukacja		B. Opieka zdrowotna			C. Egzekwowanie prawa	
	QoGe	WSNś	QoGz	WOZŁ	WOZL	QoGep	WWP
Min	-0,0656	0,441	-1,3303	41,2	14,6	-0,5064	59,0
Q1	0,0095	0,454	-1,0870	45,6	20,1	-0,2904	66,2
Q2	0,1169	0,465	-0,9338	48,4	21,7	-0,0779	68,6
Q3	0,1810	0,476	-0,8617	49,3	24,0	-0,0144	71,0
Max	0,6215	0,486	-0,4868	56,3	26,0	0,2274	75,1
Średnia	0,1470	0,465	-0,9375	48,3	21,8	-0,1279	68,3
Odchylenie stand.	0,1802	0,133	0,2208	4,2	2,9	0,2241	4,4
Rozstęp	0,6872	0,045	0,8435	15,1	11,4	0,7338	16,1
Rozstęp ćwiartkowy	0,1715	0,022	0,2253	3,7	3,9	0,2760	4,9
Współcz. skośności	1,26	-0,22	0,16	0,10	-0,82	-0,26	-0,48
Rozstęp (% średniej)	467,4	9,6	90,0	30,9	51,4	573,8	23,6
Rozstęp ćwiartkowy (% mediany)	146,7	4,8	24,1	7,6	17,9	354,1	7,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników analizy

Największa liczba lekarzy na 10 tys. mieszkańców przypada w województwie mazowieckim (26,0), a najmniejsza w wielkopolskim (14,6) (rys. 2). Różnica między nimi wynosi przeszło 51% wartości średniej WOZL w całym kraju. Zróżnicowanie 50% środkowych województw pod tym względem jest jeszcze mniejsze – ok. 18% mediany. W analizowanych regionach występuje także zróżnicowanie liczby łóżek szpitalnych na 10 tys. mieszkańców. W województwie śląskim jest to ponad 56 łóżek (max WOZŁ), w pomorskim ponad 41 (min WOZŁ). Różnica między tymi wielkościami wynosi niewiele ponad 31% średniej dla Polski, a dominują te regiony, w których liczba łóżek jest większa od średniej (lewostronna skośność) (tab. 2 cz. B).

Niewielkie zróżnicowanie pod tym względem występuje także w połowie regionów środkowych, wynosząc 7,6% wartości mediany WOZŁ. Większe róż-

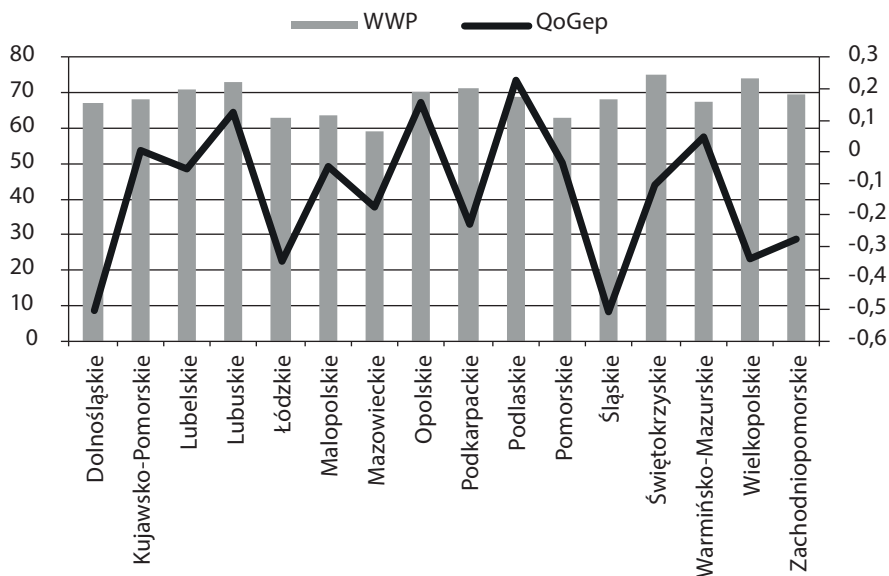
nicowanie charakteryzuje natomiast badane regiony pod względem oceny jakości rządu w opiece zdrowotnej. Różnica między regionem z najwyższą (opolskie) i najniższą (śląskie) wartością QoGz wynosi 90% średniej dla Polski, a oceny połowy środkowych województw wykazują różnice wynoszące nieco mniej niż ¼ wartości mediany.

Rysunek 2. Wartość ocen QoGz i WOZL oraz WOZł w polskich regionach

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników analizy

Najwyższą ocenę jakości pracy policji (QoGep) otrzymało województwo podlaskie (max QoGep), a najniższą śląskie (min QoGep) (rys. 3). Różnica w ocenie tych regionów jest ogromna, stanowiąc prawie 6-krotność średniej wartości QoGep dla Polski. Także oceny regionów zaliczonych do drugiego i trzeciego kwartyła charakteryzuje duże zróżnicowanie w stosunku do wartości środkowej (ok. 354% mediany). Jednak wśród 16 województw przeważają te, których ocena QoGep jest większa niż średnia (tab. 1 cz. C). Niewielkie różnice między województwami są dostrzegalne w poziomie wykrywalności sprawców przestępstw przez policję. Pomiedzy województwami o najniższej wartości (mazowieckie) i najwyższej (świętokrzyskie) WWP istnieje niezbyt duża różnica (rozstęp wynosi 23% wartości średniej WWP), a wśród 16 regionów przeważają te z wyższymi niż średnia wartościami tego wskaźnika. Zmienność oceny dla 50% środkowych województw jest niewielka i wynosi jedynie 7,6% mediany.

Rysunek 3. Wartość ocen QoGep i WWP w polskich regionach

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników analizy

6. Podsumowanie

Oddziaływanie dostarczanych przez władze regionalne dóbr publicznych na jakość życia ich społeczności jest niewątpliwie wieloaspektowe. W artykule podjęto próbę oceny jednego z tych aspektów. Jak wskazują wyniki przeprowadzonej analizy, różnice w ocenach QoGep w dostarczaniu publicznej edukacji, opieki zdrowotnej i ochrony przez policję w polskich regionach są znaczące. Pod względem „ilościowej” oceny dostarczania tych dóbr publicznych polskie regiony są mniej zróżnicowane niż pod względem jakości rządu odpowiadającego za ich dostarczanie. Jakość regionalnych rządów w procesie dostarczania podstawowych dóbr publicznych wpływa na dostępność tych dóbr dla obywateli, a zatem decyduje o poziomie ich życia. Oznacza to, że warunki życia w polskich regionach są zróżnicowane nie tylko z powodu różnic w poziomie PKB per capita czy ilości dostarczanych przez władze regionalne dóbr publicznych. Zróżnicowanie to spowodowane jest także różną dostępnością do podstawowych dóbr publicznych określaną przez bezstronność, równe traktowanie i korupcję, które występują w procesie ich dostarczania.

Wybór opisanych wskaźników określających dostępność mieszkańców polskich regionów do analizowanych dóbr publicznych niewątpliwie wpływa na uży-

skane wyniki badań. Wydaje się jednak, że zmiana wskaźników nie powinna wpłynąć na generalny wniosek wynikający z przeprowadzonej analizy, potwierdzający postawioną w artykule hipotezę.

Bibliografia

- Afonso A., Schuknecht L., Tanzi V. (2006), *Public Sector Efficiency. Evidence for New EU Member States and Emerging Markets*, „European Central Bank Working Paper Series”, no. 581, January, <http://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/scpwps/ecbwp581.pdf> [dostęp: 10.06.2016].
- Agnafors M. (2013), *Quality of Government: Toward a More Complex Definition*, „American Political Science Review”, vol. 107, s. 433–445.
- Buchanan J.M., Musgrave R.A. (2005), *Finanse publiczne a wybór publiczny. Dwie odmienne wizje państwa*, Wydawnictwo Sejmowe, Warszawa.
- Charron N., Dijkstra L., Lapuente V. (2014), *Regional Governance Matters: Quality of Government within European Union Member States*, „Regional Studies”, vol. 48, no. 1, s. 69–90.
- Cibor K. (2014), *Usługi użyteczności publicznej a ekonomia społeczna*, Fundacja Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych, Warszawa.
- Färdigh M.A. (2012), *Free Media and Quality of Government: The role of media in promoting quality of government institutions in the European Union*, „QoG Working Paper Series”, no. 13, October.
- Fundowicz S. (2009), *Dynamiczne rozumienie zadania publicznego*, [w:] J. Supernat (red.), *Między tradycją a przeszłością w nauce prawa administracyjnego. Księga jubileuszowa dedykowana profesorowi Janowi Bociowi*, „Acta Universitatis Wratislaviensis”, no. 3168, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław.
- GUS (2015a), *Rocznik statystyczny województw 2014*, Warszawa.
- GUS (2015b), *Oświata i wychowanie w roku szkolnym 2014/2015*, Warszawa.
- Halleröd B., Ekbrand H., Gordon D. (2014), *Good Governance – What we Think It Is and What We Really Measure*, The Quality of Government and the Performance of Democracies – seminar, Gothenburg, http://qog.pol.gu.se/digitalAssets/1530/1530012_haller-d-ekbrand-gordon.pdf [dostęp: 12.06.2016].
- Holmberg S., Rothstein B., Nasiritousi N. (2009), *Quality of Government: What You Get*, „Annual Review of Political Science”, no. 12, s. 135–161.
- Kisiel W. (2015), *Prawo o ustroju samorządu terytorialnego: założenia gruntownej reformy*, [w:] P. Kopyciński (red.), *Funkcjonowanie jednostek samorządu terytorialnego w Polsce*, UE w Krakowie – Małopolska Szkoła Administracji Publicznej, Kraków.
- Kończakowski B., Ratajczak M. (2010), *Gospodarka finansowa samorządu terytorialnego w Polsce*, Wolters Kluwer, Warszawa.
- Konstytucja RP (1997), Dz.U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm., ogłoszony w Dz.U. z 2015 r., poz. 1515.
- Lis W. (2012), *Istota i rola samorządu terytorialnego w państwie demokratycznym*, „Rocznik Nauk Prawnych”, t. XXII, nr 1, s. 161–181.
- Rothstein B. (2014), *What is the opposite of corruption?*, „Third World Quarterly”, vol. 35, no. 5, s. 737–752.
- Rothstein B., Tannenbergh M. (2015), *Making Development Work: The Quality of Government Approach*, „EBA Report”, no. 7.
- Rothstein B., Teorell J. (2008), *What is quality of government? A theory of impartial government institutions*, „Governance: International Journal of Policy, Administration and Institutions”, no. 21, s. 165–190.

- Rothstein B., Teorell J. (2012), *Defining and measuring quality of government*, [w:] S. Holmberg, B. Rothstein (eds.), *Good Government: The Relevance of Political Science*, Edward Elgar Publisher, Cheltenham.
- Stiglitz J.F. (2004), *Ekonomia sektora publicznego*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- Tomini L. (2011), *Improving Quality of Government. The EU's Influence in Central and Eastern European Countries during the Enlargement Process*, konferencja ECPR-IPSA, Whatever happened to north-south?, University Sao Paulo.
- Ustawa (1990) z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 1990 r. Nr 16, poz. 95, tekst jedn. Dz.U. z 2015 r., poz. 1515).
- Ustawa (1998a) z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 1998 r. Nr 91, poz. 578, tekst jedn. Dz.U. z 2015 r., poz. 1445).
- Ustawa (1998b) z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województw (Dz.U. z 1998 r. Nr 91, poz. 576, tekst jedn. Dz.U. z 2016 r., poz. 486).

Evaluation of the Quality of Government and the Delivery of Selected Public Goods in Poland on a Regional Level

Abstract: The possibilities of the development of regional economies and communities, as well as achieved standard of living, depends on the efficient operation and quality of regional institutions that exercise government authority. The aim of the article is to compare the quality of the government in the Polish regions (NUTS 2) and the spatial differentiation of access to basic public goods (education, health, security). The analysis of the quality of the government was based on the indicators of the quality of public institutions that exercise government authority in the regions of Europe. The study of accessibility to basic public goods in the Polish regions has been based on the key indicators characterizing the quantitative results of the implementation of public tasks in the field of education, health and security. The analysis shows that standards of living in the Polish regions vary not only because of disparities in GDP per capita and the supplied by the regional authorities amount of public goods, but also due to the significant differences in the quality of government in the regions.

Keywords: quality of government, public good, Polish regions NUTS2

JEL: H00, H75

	<p>© by the author, licensee Łódź University – Łódź University Press, Łódź, Poland. This article is an open access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution license CC-BY (http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/)</p>
	<p>Received: 2016-08-31; verified: 2017-01-02. Accepted: 2017-02-15</p>